

Reg. No. : .....

Name : .....

VI Semester B.A. Degree (CCSS – Reg./Supple./Improv.)
Examination, May 2015
CORE COURSE IN SANSKRIT
6B13 SKT : Yogic Science

Time: 3 Hours

Max. Weightage : 30

Instructions : Answers should be written in **Sanskrit**. In writing **Sanskrit**,
Devanagari script should be used.

- I. कोष्ठात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य लिखत । (Weightage 1 for each set 2x1=2 Wt.)
- 1) a) अथ योगानुशासनम् इत्यत्र अथ शब्दस्य कोऽर्थः ?
(मङ्गलम् , योगशास्त्रः, अनन्तरम्)
- b) तत्र निरतिशयं _____ ।
(सर्वज्ञबीजम् , सातिशयम् , सर्वज्ञत्वम्)
- c) _____ मिथ्याज्ञानमतद्रूपप्रतिष्ठम् ।
(विशेषः, विपर्ययः, विपर्यासः)
- d) तस्य वाचकः प्रणवः - कस्य ?
(मानवस्य, दानवस्य, ईश्वरस्य)
- 2) a) क्रियायोगः कतिविधः ?
(त्रिविधः, चतुर्विधः, पञ्चविधः)
- b) दुःखानुशयी क्लेशः कः ?
(द्वेषः, स्पर्धा, कामः)

- c) द्रष्टा दृशमात्रः शुद्धोऽपि कीदृशः ?
(दर्शयिता, प्रत्ययानुपश्यः, प्रत्यङ्ङात्मा)
- d) स्वस्वामिशक्त्योः स्वरूपोपलब्धिहेतुः कः ?
(संयोगः, विप्रयोगः, संहतिः)

II. वाक्येन वाक्याभ्यां वा षण्णामुत्तरं लिखत । (Weightage 1 for each 6x1=6 Wt.)

- 3) एकतत्त्वाभ्यासः किमर्थम् ?
- 4) चित्तविक्षेपास्तेऽन्तरायाः के ?
- 5) क्लेशाः कति ? के ते ?
- 6) योगस्य अष्टाङ्गानि कानि ?
- 7) वितर्काः कीदृशाः ?
- 8) भावनातश्चित्तप्रसादनम् - केषाम् ?
- 9) अविद्या क्षेत्रम् - केषाम् ?
- 10) अस्मिता नाम का ?

III. सूत्रद्वयं व्याख्यात ।

(Weightage 2 for each 2x2=4 Wt.)

- 11) विशोका वा ज्योतिष्मती ।
- 12) ऋतंभरा तत्र प्रज्ञा ।
- 13) हेयं दुःखमनागतम् ।
- 14) तस्य हेतुरविद्या ।

IV. पञ्चानां टिप्पणी लिखत ।

(Weightage 2 for each 5x1=10 Wt.)

- 15) पद्मासनम् ।
- 16) मयूरासनम् ।

- 17) शलभासनम् ।
- 18) गरुडासनम् ।
- 19) उष्ट्रासनम् ।
- 20) पश्चिमोत्तानासनम् ।
- 21) योगासनम् ।

V. द्वे उपन्यस्यत ।

(Weightage 4 for each 2x4=8 Wt.)

- 22) अविद्यायाः स्वरूपं विशदयत ।

अथवा

तस्य सप्तधा प्रान्तभूमिः प्रज्ञा । विशदयत ।

- 23) योगसूत्रानुसारम् ईश्वरस्वरूपं विवृणुत ।

अथवा

प्राणायामान् विशदयत ।